

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก

พ.ศ. ๒๕๖๒^๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ รถทุกชนิดที่อยู่ในความควบคุมของกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกต้องมีโคมไฟตามประเภทและลักษณะที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

ข้อ ๒ รถยนต์ต้องมีโคมไฟหน้ารถและโคมไฟท้ายรถ ดังต่อไปนี้

(๑) โคมไฟหน้ารถมี ๓ ประเภท คือ

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล ให้ติดตั้งห่างจากผนังด้านขวาของรถถึงจุดศูนย์กลางดวงโคมไม่น้อยกว่า ๐.๖๐ เมตร แต่ไม่เกิน ๑.๓๕ เมตร โคมไฟทั้งสองข้างต้องอยู่ในระดับเดียวกัน ใช้ไฟแสงขาวมีกำลังไฟเท่ากันไม่เกินดวงละ ๕๐ วัตต์ มีแสงสว่างให้เห็นเส้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร ศูนย์รวมแสงต้องไม่สูงกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบ และไม่เฉไปทางขวา ในกรณีที่เป็นรถยนต์สามล้อให้ใช้โคมไฟประเภทนี้เพียงดวงเดียวโดยติดตั้งไว้ที่กลางหน้ารถ

(ข) โคมไฟแสงพุ่งต่ำ ให้ติดตั้งห่างจากผนังด้านขวาของรถถึงจุดศูนย์กลางดวงโคมไม่น้อยกว่า ๐.๖๐ เมตร แต่ไม่เกิน ๑.๓๕ เมตร โคมไฟทั้งสองข้างต้องอยู่ในระดับเดียวกัน ใช้ไฟแสงขาวมีกำลังไฟเท่ากันไม่เกินดวงละ ๕๐ วัตต์ มีแสงสว่างให้เห็นเส้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร ศูนย์รวมแสงต้องอยู่ต่ำกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบไม่น้อยกว่า ๒ องศา หรือ ๐.๒๐ เมตร ในระยะ ๗.๕๐ เมตร และไม่เฉไปทางขวา ในกรณีที่เป็นรถยนต์สามล้อให้ใช้โคมไฟประเภทนี้เพียงดวงเดียว โดยติดตั้งไว้ที่กลางหน้ารถ

(ค) โคมไฟเล็ก ให้ติดตั้งห่างจากผนังด้านขวาของรถโดยให้อยู่ด้านริมสุดแต่จะล้ำเข้ามาได้ไม่เกิน ๐.๔๐ เมตร โคมไฟทั้งสองข้างต้องอยู่ในระดับเดียวกัน ใช้ไฟแสงขาวหรือแสงเหลือง มีกำลังไฟเท่ากันไม่เกินดวงละ ๑๐ วัตต์ และต้องมีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร

โคมไฟแสงพุ่งไกล โคมไฟแสงพุ่งต่ำ และโคมไฟเล็ก จะรวมอยู่ในดวงเดียวกันก็ได้ รถคันใดจะมีโคมไฟหน้ารถเพื่อใช้ตัดหมอกก็ได้ โดยให้ติดตั้งห่างจากผนังด้านขวาของรถอยู่ในระดับเดียวกัน ใช้ไฟแสงขาวหรือแสงเหลืองมีกำลังไฟเท่ากัน ไม่เกินดวงละ ๕๕ วัตต์ สูงจากพื้นทางราบไม่เกินกว่าระดับโคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำ ศูนย์รวมแสงต้องอยู่ต่ำกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบไม่น้อยกว่า ๒ องศา หรือ ๐.๒๐ เมตร ในระยะ ๗.๕๐ เมตร และไม่เฉไป

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๙๕/ฉบับพิเศษ หน้า ๓/๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒

ทางขวา^๒

(๒) โคมไฟท้ายรถ มี ๓ ประเภท คือ

(ก) โคมไฟท้าย ให้ติดตั้งอย่างน้อยข้างละหนึ่งดวง โคมไฟทั้งสองข้างต้องอยู่ในระดับเดียวกัน ใช้ไฟแสงแดงมีกำลังไฟเท่ากัน และมีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร

(ข)^๓ โคมไฟหยุด ให้ติดตั้งในระดับเดียวกันที่ด้านท้ายรถข้างซ้ายและข้างขวามีจำนวนเท่ากันทั้งสองข้างอย่างน้อยข้างละหนึ่งดวง และอาจติดตั้งเพิ่มเติมอีกหนึ่งดวงในแนวกึ่งกลางท้ายรถในตำแหน่งที่ให้แสงสว่างออกไปทางท้ายรถก็ได้ โคมไฟหยุดต้องใช้ไฟแสงแดงมีกำลังไฟเท่ากันไม่น้อยกว่า ๑๐ วัตต์ มีแสงสว่างเฉพาะในขณะที่ใช้ห้ามล้อโดยแสงต้องสม่ำเสมอคงที่ไม่กระพริบ และสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร

(ค) โคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถ ให้ติดตั้งให้ติดท้ายรถ ใช้ไฟแสงขาวส่องที่ป้ายทะเบียนรถ มีแสงสว่างสามารถมองเห็นเครื่องหมายหรือตัวอักษรและตัวเลขได้ชัดเจนจากระยะไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร แต่ต้องมีที่บังมิให้แสงพุ่งออกไปทางท้ายรถ

โคมไฟท้าย โคมไฟหยุด และโคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถต้องส่องแสงสว่างพร้อมกับโคมไฟหน้ารถ แต่โคมไฟหยุดต้องส่องแสงสว่าง เมื่อใช้ห้ามล้อเท่านั้น

ข้อ ๓ รถจักรยานยนต์ต้องมีโคมไฟหน้ารถและโคมไฟท้ายรถ ดังต่อไปนี้

(๑) โคมไฟหน้ารถ มี ๒ ประเภท คือ

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล ให้ติดตั้งหน้ารถหนึ่งดวง สูงจากพื้นทางราบถึงจุดศูนย์กลางดวงโคมไม่น้อยกว่า ๐.๖๐ เมตร แต่ไม่เกิน ๑.๓๕ เมตร ใช้ไฟแสงขาวมีกำลังไฟไม่เกิน ๕๐ วัตต์ มีแสงสว่างให้เห็นพื้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร และศูนย์รวมแสงต้องไม่สูงกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบ และไม่เฉไปทางขวา

(ข) โคมไฟแสงพุ่งต่ำ ให้ติดตั้งหน้ารถหนึ่งดวงในระดับเดียวกับกับโคมไฟแสงพุ่งไกล ใช้ไฟแสงขาวมีกำลังไฟเท่ากับโคมไฟแสงพุ่งไกล มีแสงสว่างเห็นพื้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร ศูนย์รวมแสงต้องอยู่ต่ำกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบไม่น้อยกว่า ๒ องศา หรือ ๐.๒๐ เมตร ในระยะ ๗.๕๐ เมตร และไม่เฉไปทางขวา

โคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำจะรวมอยู่ในดวงเดียวกันก็ได้

(๒) โคมไฟท้ายรถ มี ๓ ประเภท คือ

(ก) โคมไฟท้าย ให้ติดตั้งท้ายรถอย่างน้อยหนึ่งดวง ใช้ไฟแสงแดงและมีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร

(ข) โคมไฟหยุด ให้ติดตั้งท้ายรถอย่างน้อยหนึ่งดวง ใช้ไฟแสงแดงและมีแสงสว่างสามารถมองเห็นได้จากระยะไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร

(ค) โคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถ ให้ติดตั้งให้ติดท้ายรถ ใช้ไฟแสงขาวส่องที่ป้ายทะเบียนรถมีแสงสว่างสามารถมองเห็นเครื่องหมายหรือตัวอักษรและตัวเลขได้ชัดเจนจากระยะไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร

^๒ ข้อ ๒ (๑) วรรคสาม เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^๓ ข้อ ๒ (๒) (ข) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

เมตร แต่ต้องมีที่บังมิให้แสงพุ่งออกไปทางท้ายรถ

โคมไฟท้าย โคมไฟหยุด และโคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถ ต้องส่องแสงสว่างพร้อมกับโคมไฟหน้ารถ เว้นแต่โคมไฟหยุดต้องส่องแสงสว่างเมื่อใช้ห้ามล้อเท้า

ข้อ ๔ รถพ่วงรถยนต์ ให้มีโคมไฟท้ายรถซึ่งมีจำนวนและลักษณะตามข้อ ๒ (๒)

ข้อ ๕ รถพ่วงข้างของรถจักรยานยนต์ ให้มีโคมไฟแสงขาวแดงหนึ่งดวงติดไว้ด้านข้างสุดของตัวถังรถพ่วงข้างด้านนอก โดยให้แสงขาวส่องไปข้างหน้าและแสงแดงส่องไปข้างหลัง

ข้อ ๖ รถจักรยานสองล้อ ให้มีโคมไฟแสงขาวหนึ่งดวงติดไว้หน้ารถ และโคมไฟแสงแดงอย่างน้อยหนึ่งดวงติดไว้ท้ายรถ สำหรับโคมไฟแสงแดงนั้นจะใช้วัสดุสะท้อนแสงสีแดงแทนก็ได้

ข้อ ๗ รถจักรยานตั้งแต่สามล้อขึ้นไป ให้มีโคมไฟแสงขาวหนึ่งดวงติดไว้หน้ารถ และโคมไฟแสงขาวแดงติดไว้ด้านข้างสุดของตัวถังรถข้างละหนึ่งดวง อยู่ในระดับเดียวกัน โดยให้แสงขาวส่องไปข้างหน้า และแสงแดงส่องไปข้างหลัง

ข้อ ๘ รถจักรยานสามล้อที่มีล้อสองล้ออยู่ข้างหน้า ให้มีโคมไฟแสงขาวติดไว้ข้างละหนึ่งดวง อยู่ในระดับเดียวกัน โคมไฟแสงขาวแดงติดไว้ด้านข้างสุดของตัวถังรถข้างละหนึ่งดวงอยู่ในระดับเดียวกัน โดยให้แสงขาวส่องไปข้างหน้าและแสงแดงส่องไปข้างหลัง และโคมไฟแสงแดงอย่างน้อยหนึ่งดวงติดไว้ท้ายรถ สำหรับโคมไฟแสงแดงนั้นจะใช้วัสดุสะท้อนแสงสีแดงแทนก็ได้

ข้อ ๙ รถจักรยานชนิดพ่วงข้าง ให้มีโคมไฟตามข้อ ๖ และโคมไฟแสงขาวแดงหนึ่งดวงติดไว้ด้านข้างสุดของตัวถังรถพ่วงข้างด้านนอก โดยให้แสงขาวส่องไปข้างหน้าและแสงแดงส่องไปข้างหลัง

ข้อ ๑๐ รถที่ลากเข็นด้วยกำลังคน ให้มีโคมไฟในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) โคมไฟแสงขาวแดงอย่างน้อยหนึ่งดวงติดไว้ข้างขวาของตัวถังรถ โดยให้แสงขาวส่องไปข้างหน้า และแสงแดงส่องไปข้างหลัง

(๒) โคมไฟแสงขาวแฉวนไว้ให้เห็นรถ

(๓) โคมไฟแสงขาวแดงติดไว้ด้านข้างสุดของตัวถังรถข้างละหนึ่งดวงอยู่ในระดับเดียวกัน โดยให้แสงขาวส่องไปข้างหน้าและแสงแดงส่องไปข้างหลัง

ข้อ ๑๑ รถที่ลากเข็นด้วยกำลังสัตว์ ให้มีโคมไฟแสงขาวแดงติดไว้ด้านข้างสุดของตัวถังรถข้างละหนึ่งดวง อยู่ในระดับเดียวกัน โดยให้แสงขาวส่องไปข้างหน้าและแสงแดงส่องไปข้างหลัง

ข้อ ๑๒ รถที่ลากเข็นด้วยอย่างอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ให้มีโคมไฟ

ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐

ข้อ ๑๓ ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่จะมองเห็นคน สัตว์ รถ หรือสิ่งกีดขวางในทางได้โดยชัดแจ้งภายในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้โคมไฟแสงพุ่งไกลเมื่อไม่มีรถสวนมา
- (๒) ใช้โคมไฟแสงพุ่งต่ำเมื่อมีรถสวนมา
- (๓) ในกรณีที่มีโคมไฟแสงพุ่งไกลหรือโคมไฟแสงพุ่งต่ำติดห่างจากด้านข้างสุดของ

รถเกิน ๐.๔๐ เมตร ต้องใช้โคมไฟเล็กในเวลาขับรถด้วย

(๓ ทวิ)^๔ ในกรณีที่มีโคมไฟเพื่อใช้ตัดหมอก จะเปิดไฟหรือใช้แสงสว่างได้เฉพาะในทางที่จะขับรถผ่านมีหมอก ควัน หรือฝุ่นละอองจนเป็นอุปสรรคอันอาจเกิดอันตรายในขณะที่ขับรถ และเมื่อไม่มีรถอยู่ด้านหน้าหรือสวนมาในระยะของแสงไฟ

(๔) ในกรณีที่ขับซึ่งรถจักรยาน ต้องบังคับแสงของโคมไฟหน้ารถให้ส่องตรงไปข้างหน้าให้เห็นพื้นทางได้ในระยะไม่น้อยกว่า ๑๕ เมตร และอยู่ในระดับต่ำกว่าสายตาของผู้ขับขี่ซึ่งขับรถสวนมา

(๕) ในกรณีที่บรรทุกของยื่นล้ำออกนอกตัวรถ ต้องใช้โคมไฟแสงแดงติดไว้ที่ปลายสุดของส่วนที่ยื่นออกไปด้วย

ข้อ ๑๔ ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่ผู้ขับขี่จะมองเห็นรถที่จอดในทางเดินรถได้โดยชัดแจ้งในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ให้ผู้ขับขี่ซึ่งจอดรถในทางเดินรถหรือไหล่ทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้โคมไฟเล็ก โคมไฟท้าย และโคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถในกรณีที่เป็นรถที่อยู่ในความควบคุมของกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก
- (๒) ใช้โคมไฟเล็ก โคมไฟท้าย และโคมไฟส่องป้ายทะเบียนรถ ในกรณีที่เป็นรถยนต์
- (๓) ใช้โคมไฟที่ติดไว้ด้านข้างของตัวถังรถ ในกรณีที่เป็นรถพ่วง รถจักรยานยนต์หรือรถที่ลากขึ้นด้วยกำลังคนหรือสัตว์ หรืออย่างอื่น

ข้อ ๑๕ การมีหรือใช้โคมไฟนอกจากที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงนี้ จะกระทำมิได้เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

พลเอก เล็ก นวมมาลี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๔ ข้อ ๑๓ (๓ ทวิ) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๖๑ บัญญัติว่า ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่จะมองเห็นคนรถ หรือสิ่งกีดขวางในทางได้โดยชัดแจ้งภายในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางหรือจอดรถในทางเดินรถหรือไหล่ทางต้องเปิดไฟหรือใช้แสงสว่างตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒^๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการกำหนดโคมไฟหน้ารถและโคมไฟท้ายรถ โดยจะให้มิโคมไฟหน้ารถเพื่อใช้ตัดหมอกก็ได้ รวมทั้งจะให้มิโคมไฟหยุดตรงกึ่งกลางด้านท้ายภายในรถอีกหนึ่งดวงเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้เดิมได้ด้วย เพื่อให้การจราจรเป็นไปโดยปลอดภัยมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒^๖

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ได้กำหนดให้มีการติดตั้งโคมไฟหยุดเพิ่มเติมด้านท้ายรถได้เฉพาะภายในรถ ซึ่งไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ที่กำหนดให้มีการติดตั้งโคมไฟหยุดเพิ่มเติมได้ในแนวกึ่งกลางด้านท้ายรถในตำแหน่งที่ให้แสงสว่างออกไปทางด้านท้ายรถ สมควรแก้ไขหลักเกณฑ์การติดตั้งโคมไฟหยุดเพิ่มเติมด้านท้ายรถตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกเสียใหม่ให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

วิภา/ปรับปรุง
๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

อรญา/ตรวจ
๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

^๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๐/ตอนที่ ๖๑/หน้า ๑/๑๑ พฤษภาคม ๒๕๓๖
^๖ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙/ตอนที่ ๘๙ ก/หน้า ๑๔/๑๓ กันยายน ๒๕๔๕